

De volgende dag bracht als nieuwtjes *twee rietgorzen, twee heggemusjes, drie keepen*, verder ruim vijftig sijsjes, zestig tapuiten, een dozijn zanglijsters, zes jonge gekraagde roodstaartjes, een enkele ortolaan, een paar vinken, boompiepers, graspiepers, goudhaantjes, een grasmusch, kievit, watersnip, bokje en ringduif. Op zee veel dwergmeeuwjes en sterns, ook zwarte zeeëenden, zeekoeten, parelduikers. 's Nachts trokken zanglijsters en oeverloopers.

Den driëntwintigsten September kwamen 75 graspiepers door en dertig tjiptjafjes, daaronder een van de variëteit eversmanni, dan bijna zeshonderd roodborstjes, tien roodstaartjes, twintig tapuiten, een paar koolmeezen, blauwborstjes, goudhaantjes, tuinfluiters en een boomleeuwerik, zes koperwieken, zestig zanglijsters, twee merels. Bij een twintigtal vinken en keepen waren oude mannetjes. Ook nog 25 tapuiten, waaronder ook de variëteit leucorrhoea en *de eerste oeverpiepers, een dozijn, de eerste houtsnip*. Dan nog een aalscholver, een paar talinkjes, een bergeend, goudplevieren, watersnipjes bokjes, bonthekpleviertjes, drieteenige strandloopers en bonte strandlooptjes.

Op 24 September komt *de eerste bonte kraai*, vergezeld door een torenvalk, een sperwer en een slechtvalk, twintig ganzen, een kievit en drie bokjes. Verder kleine zangvogels als den vorigen dag, maar in geringer aantal, toch altijd nog 200 roodborstjes. Des te meer komen er den volgende dag: 100 graspiepers, 80 tapuiten, 200 roodborstjes, 10 roodstaartjes, 10 sijsjes, een paar rietgorzen, keepen, vinken, torenvalken, 1 sperwer, 1 oeverlooper en dertig ganzen. De volgende dagen gaat het net zoo, maar de roodborstjes nemen in aantal af. Den 29sten vertoont zich nog een zeer late grauwe vliegenvanger, en den derstigsten begint in ernst de groote trek der vinken over de zee. Van den vroegen morgen af trokken onophoudelijk troepen Z. Z. W. zonder het eiland aan te doen. Alleen in den namiddag kwamen er veel op de zuidspits van het eiland, allemaal prachtig uitgeruid.

JAC. P. TH.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

FRANÇOIS JOSEPH HUBERT MARIE THIJS.

De Wageningsche Afdeeling der Nederl. Natuurhist. Vereeniging heeft een uiterst gevoelig en pijnlijk verlies te betreuren in het onverwachte overlijden van haar zeer verdienstelijk medelid, den heer F. J. H. M. THIJS, in leven leeraar aan de Rijks Hoogere Land-, Tuin- en Boschbouwschool.

De heer Thijs toch deed zich op de vergaderingen en excursies steeds kennen als een vlijtig lid, wien het wel en wee der afdeeling met hart en ziel was toegedaan. Zijne mededeelingen en voordrachten waren van de goede soort, gingen nooit uit boven het bevattingsvermogen der amateurs en leeken, terwijl zij toch menig punt ter overdenking boden aan de vakmensen. Hij boeide ongemeen door origineele behandeling van het onderwerp. Steeds stond de overledene vriendelijk klaar, wanneer de jongeren bij plant- of dierkunde van zijne meerdere kennis kwamen profiteeren... hij was op den goeden weg zich een eereplaats in de vereeniging te veroveren. Eene groote beminnelijkheid, oprechte belangstelling en een onverwoestbare liefde tot de natuur waren zijne karaktertrekken en, al vertoefde hij nog slechts korten tijd in ons midden, toch wist hij zich reeds tal van vrienden te verwerven, gelijkerwijs hij zulks als

ondervoorzitter ook te Breda reeds had weten te doen. Huldigde de afdeeling aldaar hem bij vertrek uit die plaats niet door de benoeming tot eereid en zagen zij zijn afscheid niet noode komen?

En nu is de groote, humane natuurvriend voorgoed heengegaan. Zal de ledige plaats op zoo verdienstelijke wijze wederom kunnen worden ingenomen? Wij vreezen....

Wageningen, 9 Juli 1917.

A. B. WIGMAN.

BOEKBEOORDEELING.

Bloemlezing uit de werken van E. Heimans, verzameld door H. E. Heimans. Uitgave van de »Wereldbibliotheek, 322 p. p. geïllustreerd. Prijs ing. f 0.95, geb. f 1.25.

Het was een goede gedachte van de Maatschappij voor goede en goedkoope lectuur, om dit werkje uit te geven. Ge vindt er van het beste in wat Heimans heeft geschreven: eenige stukjes uit *De Levende Natuur*, en uit de boekjes, ook iets uit zijn bewonderenswaardige Handleiding bij het onderwijs in de Natuurlijke Historie en vooral een aantal van zijn uitmuntende feuilletons in het weekblad *De Groene Amsterdammer*, waarvan men niet weet wat men het meest bewonderen moet, de grondige voorbereiding, den origineelen kijk, de heldere voorstelling of den onnavolgbaren, onderhoudenden verhaaltant. Het is een groot genot, deze fraaie artikelen in een handig goed uitgevoerd, goed geïllustreerd boekdeeltje bij elkander te hebben. Deze perzik smaakt naar meer. Ook is er nog genoeg en ik zou het zeer toejuichen, indien de Wereldbibliotheek ons nog met een tweede bundeltje verblijdde.

JAC. P. TH.

De Wonderen van het Bijenvolk, door Dr. G. A. Ootmar, Groningen J. B. Wolter's Uitgevers-maatschappij 1917. 606 p. p. vele illustraties f 4.50.

Op de voorlaatste bladzijde van dit lijvige werk zegt de schrijver: »Ik ben nu met u gekomen aan het einde van mijn werk en toch is er nog zooveel wat ik u zou willen mededeelen». Inderdaad heeft hij zijn taak zeer ruim opgevat. Het boek is bestemd voor bijenhouders en is dan ook in hoofdzaak gewijd aan de behandeling van de bijenvolken met het oog op de productie van honig en was, van koninginnen en volken. Bovendien wordt de anatomie en physiologie van de honigbij zeer uitvoerig behandeld en vooraf gaan inleidende hoofdstukken over de insecten in het algemeen, de alleenlevende bijen, de hommels, de wespen en de mieren. Ook de evolutie van de honigbij wordt even aangeroerd, evenals het wezen en ontstaan van de merkwaardige instincten van dit beroemde insect. De schrijver is zelf een enthousiast bijenhouder, dat maakt het technische gedeelte van het werk dadelijk betrouwbaar. Het bezwaar der groote uitvoerigheid wordt opgeheven door een goed register men kan aldus elk onderdeel van het bedrijf elk geval uit de imkerij gemakkelijk naslaan. Ook wordt elk hoofdstuk gevolgd door een samenvatting en aan 't eind van 't boek is een hoofdstuk »herhaling», waar aphoristisch de voornaamste waarheden nog weer eens voor den dag komen. Het spreekt vanzelf dat een enkele van die uitspraken te beslist is, maar dat is nu niet zoo heel erg. Ook op de algemeene hoofdstukken is wel wat aan te merken, vooral waar het gaat om het leven en de gewoonten der wilde bijen. Zoo maakt Colletes bij ons zijn nest niet in hout of stengels, maar in het zand, Prosopis ook, Osmia komt reeds in April, Nomada nog in Augustus voor, de hommels met de langste tong is niet de akkerhommel, maar de tuinhommel. Ook het geval van den hommeltrompetter wordt nog op de verouderde manier voorgesteld. Er zijn eenige drukfouten vooral in de wetenschappelijke namen, een hinderlijke vergissing is op blz. 454 *Helianthemum* vulgare voor zonnebloem.

Maar een boek als dit mag op zulke kleinigheden niet beoordeeld worden. In hoofdzaak en bedoeling is het een uitmuntend werk, dat ik nooit te vergeefs nasla, wanneer ik met mijn beide bijenkasten voor de een of andere moeilijkheid kom te staan. Het mag in geen enkele openbare bibliotheek ontbreken.

JAC. P. TH.

Vogellevens in Nederland door A. B. Wigman. Meulenhoff-editie 224 p.p. waarvan 64 p. p. met reproducties van foto's op kunstdrukpapier. Prijs gebonden, oorlogsprijs f 1.10.

Dit is een buitengewoon goed Meulenhoffje. Ik had het trouwens van Wigman niet anders verwacht. Hij is er uitmuntend in geslaagd om in een kort bestek haast al onze vogels te noemen en te karakteriseeren, zonder in een dorre opsomming te vervallen. Wie zijn kinderen of vrienden aan vogelstudie wil zetten, moet beginnen met hun dit prachtige boekje te geven. En wat zijn de foto's ook mooi, vooral die van Steenhuizen, dat's echt het werk van een meester.

JAC. P. TH.